

KAÜ İİBF DERGİSİ * CİLT: 3 * SAYI: 4 * YIL: 2012
KAFKAS ÜNİVERSİTESİ, İKTİSADİ ve İDARİ BİLİMLER FAKÜLTESİ DERGİSİ
KAFKAS UNIVERSITY, JOURNAL OF ECONOMICS and ADMINISTRATIVE SCIENCES FACULTY
<http://iibfdergi.kafkas.edu.tr/>

(4)
**KAFKAS ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİLERİNİN
HARCAMALARININ KARS İLİ EKONOMİSİNE KATKISI**

*CONTRIBUTION OF THE STUDENT EXPENDITURES OF
KAFKAS UNIVERSITY ON THE KARS PROVINCE ECONOMY*

Yrd. Doç. Dr. Gökalp N. SELÇUK
gokalpns@atauni.edu.tr
Atatürk Üniversitesi
Turizm Fakültesi
Assist. Prof. Dr. Gökalp N. Selçuk
Ataturk University
Faculty of Tourism

Doç. Dr. Selim BAŞAR
selim@atauni.edu.tr
Atatürk Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
İktisat Bölümü
Assoc. Prof. Dr. Selim Başar
Ataturk University
Faculty of Economics and Administrative Sciences
Department of Economics

Makaleyi çevrimiçi görüntülemek için QR kodu okutunuz.
Scan QR Code to see this article online

ÖZET

Bu araştırmada, Kasım 2012'de Kafkas Üniversitesi öğrencilerine yönelik uygulanan anketlerden elde edilen veriler kullanılarak, öğrenci harcamaları analiz edilmiş ve il ekonomisine katkısının ne kadar olduğu belirlenmeye çalışılmıştır.

Çalışmada üniversite öğrencilerinin bir ayda ortalama 549,63 TL harcama yaptıkları tespit edilmiş ve bu veriden hareketle Kafkas Üniversitesi Yerleşkesinde eğitim gören 12.500 öğrencinin, ilde sekiz ay buldukları varsayımıyla, toplamda il ekonomisine yaklaşık bir yılda 54.9 Milyon TL katkı sağladıkları tespit edilmiştir. En çok harcama yapılan kalem %21,23 oranıyla barınma harcamaları olmuştur. En az harcama yapılan kalem ise %3,67 oranıyla haberleşme harcamaları olmuştur.

Anahtar Kelimeler: Öğrenci Harcamaları, Harcamaların Analizi, Ekonomik Katkı

ABSTRACT

This aim of the study was to examine the student expenditures in conjunction with the extend of the economic contribution using surveys implemented towards the students of Ataturk University in October 2012.

It was found out that one student spends 549,63 Turkish Lira in average per month. 12.500 students within Ataturk University campus, having considered the academic year as 8 months, contribute to the province economy about 54.9 million Turkish Liras in total per year. While accommodation with 21,23% was found to be the most spending item, communication with 3,67% were the least spending item.

Keywords: Student expenditures, Analysis of Expenditures, Economic Contribution

1. GİRİŞ

Üniversitelerin birçok bakımdan bölgesel kalkınmada sosyal, kültürel, çevresel ve ekonomik etkileri vardır. Bu etkiler; öğrencilerin harcamaları, personel harcamaları ve kurumun genel bütçeden aldığı payları ve döner sermaye gelirlerinden aldığı payları harcaması biçiminde ortaya çıkan statik ve dinamik etkilerdir.

11 Temmuz 1992'de kurulan Kafkas Üniversitesi, bugün itibariyle, ilimizde bulunan 8 ayrı yerleşkede 6 Fakülte, 3 Yüksekokul, 5 Meslek Yüksekokulu, 1 Devlet Konservatuvarı, 3 Enstitü, 10 Araştırma Merkezi olmak üzere toplam 28 akademik birime, 507 öğretim elemanına ve yaklaşık 14.500 öğrenci kapasitesine sahiptir. Üniversiteye her yıl büyük çoğunluğu bölge dışından olmak üzere yaklaşık 4.500 öğrenci kayıt yaptırmaktadır.

Kafkas Üniversitesi gibi bir kurumun, Kars ekonomisine katkısının belirlenmesi, bilimsel anlamda çalışma yapacak araştırmacılara bir veri kaynağı sağladığı gibi, politika yapıcılara, yerel yönetimlere ve yöre halkına önemli bilgiler sağlayacaktır.

Bu çalışma, Kafkas Üniversitesinde okuyan öğrencilerin harcamalarının kategorize edilmesi ve il ekonomisine ne ölçüde katkıda bulunduğunun tahmin edilmesini amaçlamaktadır. Bununla birlikte çalışma, Kars ilinde yatırım yapmak isteyen girişimcilerin yatırım yapmaları gereken alanlar konusunda kendilerine yol gösterme amacını da taşımaktadır.

2. Alan Yazını

Harris, (1997) çalışmasında, girdi-çıkıtı tabloları kullanarak üniversite harcamalarının doğrudan, dolaylı ve uyarılmış etkilerini değerlendirmiştir. Portsmouth Üniversitesinin yerel ekonomiye 1994 yılında 38,5 milyon Sterlin katkı sağladığını ve harcama çarpanının da 1,73 olduğunu tahmin etmiştir.

Ergün (2003), Afyon Kocatepe Üniversitesi Bolvadin Meslek Yüksekokulu'nun bölge ekonomisine katkısını araştırdığı çalışmada 3.291.075 TL'si öğrenci harcamaları ve 500.000 TL'si de personel

giderleri olmak üzere yaklaşık 3.800.000 TL katkı sağladığı sonucuna ulaşmıştır.

Tugay ve Başköl (2005), 2004-2005 eğitim öğretim yılında Burdur ilinde SDÜ ve AÜ bağlı fakülte ve yüksekokulların il ekonomisine katkılarını araştırdıkları çalışmanın sonuçlarına göre, Üniversitenin Burdur ili ekonomisine dolaysız gelir katkısının 3,5 milyon TL, öğrenci harcamaları sonucu oluşan dolaylı gelir katkısının 14,4 milyon TL ve toplam gelir katkısının ise 17,9 milyon TL olduğu görülmüştür.

Dulupçu ve Çarıkçı (2007) Isparta Süleyman Demirel Üniversitesi'nde okuyan 1000 öğrenciye yönelik olarak yaptıkları saha araştırmasında, bir öğrencinin aylık ortalama harcamasının yaklaşık 493 TL ve 19.719 öğrencinin il ekonomisine aylık 9,7 milyon TL katkı yaptığını hesaplamışlardır.

Dalğar ve diğerleri (2009), Burdur ilinin Bucak ilçesinde öğrenim gören 3920 öğrenciden 1000 öğrenciye ve 8500 gelir sahibinden 950 gelir sahibine yaptıkları anket sonucunda, yükseköğretim kurumlarının ilçe ekonomisine istihdam boyutundan 372 kişi ve ekonomik boyutta ise 45 milyon TL'lik katkı sağladığını tespit etmişlerdir.

Görkemli (2009), Selçuk Üniversitesi'nin Konya Kent Ekonomisine Katkısı isimli çalışmasında, 61.338 öğrencinin 2003 yılı itibariyle yerel ekonomiye 17,9 milyon YTL katkıda bulunduğu sonucuna ulaşmıştır.

Yıldız (2010) tarafından, Kırklareli Üniversitesi Babaeski Meslek Yüksekokulu'nda eğitim gören 404 öğrenci üzerinde yapılan araştırmanın sonuçlarına göre; öğrenciler toplamda aylık 221.000 TL harcama yaparak ilçe ekonomisine katkıda bulunmaktadır. Bu harcamalarda en yüksek payı 88.000.- TL ile barınma maliyetleri alırken, ikini sırada 35.000.-TL ile gıda harcamaları gelmektedir.

Çakır (2011), Samsun 19 Mayıs Üniversitesinde 3290 öğrenci üzerinde yaptığı çalışmada, öğrencilerin aylık 300-400.- TL arasında

para harcayarak, Samsun ili ekonomisine katkı sağladığını ifade etmektedir.

Yaylalı ve diğerleri (2011), Selçuk üniversitesi Seydişehir Meslek Yüksekokulu öğrencilerine uygulanan anketleri kullanarak, öğrencilerin gelir-harcama ilişkileri ve 9 adet harcama grubunun toplam harcama içerisindeki yerini tespit etmişlerdir.

Tuğcu'nun 2008 yılında yaptığı çalışmada, üniversitelerde marjinal tüketime bağlı olarak çarpan katsayısı 3,01 olarak hesaplanmıştır. Buna karşın, Koç ve Altınay'ın çalışmasında (2007) Türkiye'de turizm endüstrisinin çoğaltan katsayısı 1,96 olarak hesaplanmıştır (Kaşlı ve Serel: 2008: 108).

Burdur'un Bucak ilçesinde yapılan bir çalışmada ise, öğrenci harcamalarının çarpan katsayısı 2,66 şeklinde bulunmuştur (Dalğar vd., 2009: 46).

3. Üniversitelerin Şehir Ekonomisine Etkileri

Üniversiteler kuruldukları bölgelerde ekonomik, sosyal ve kültürel etkileri olan kurumlardır. 1960'lı yıllardan bu yana bir çok Avrupa ülkesinde yüksek öğretim kurumları bölgesel kalkınma aracı olarak görülmüş ve gelişmiş bölgelerinde yaygınlaştırılmış ve bu kurumların buldukları bölgeleri çok yönlü etkileyecekleri beklenmiştir (Özyaba, 1999: 1).

Üniversiteler, hem harcama hem de istihdam açısından buldukları şehre önemli katkılar sağlamaktadırlar (Bleaney, 1992: 305).

Yüksek öğretim kurumları toplumda verimliliğin artması, işsizliğin azalması, bireysel gelirin artması sonucunda ülkenin ekonomik gelişiminin sağlanması ve pek çok sosyo-kültürel gelişimleri de beraberinde getirdiğinden bireyler ve toplumlar için büyük önem taşımaktadır (Görkemli, 2009: 171).

Üniversiteler ekonomik gelişmeye istihdam yaratma, genel bilgi, üretim ve işgücü gelişimi, satın alma teknoloji transferi, vergi

yaratımı ve marka değeri yaratma yollarıyla katkıda bulunmaktadırlar (Munnich, Nelson, 2003: 11).

Üniversitelerin kentin çekiciliğinin artması, sosyo-kültürel atmosfere etkisi, nitelikli insan gücünü çekme, nüfus artışı, ticarete hareketlenme, üretim artışı, kamu hizmetleri artışı, ekonomik büyüme ve yatırımları çekme gibi canlılık yaratan bir çok etkisi bulunmaktadır. (Aydemir: 1994: 196-205)

Üniversite öğrencilerinin harcamalarının yerel ekonomi üzerinde hem direkt hem de uyarılmış etkileri söz konusudur. Bu etkiler parasal anlamda değerlendirildiğinde, yerel halkın gelirleri, merkezi ve yerel yönetim gelirleri üzerinde yarattığı doğrudan ve dolaylı etkilerle birlikte kamu harcamaları üzerindeki etkilerden bahsedilmekte iken; reel anlamda, doğrudan ve dolaylı istihdam etkisi, alt-üst yapıya etkisi ve bölgelerarası dengeli kalkınmaya etkisi şeklindeki etkilerdir.

Üniversite öğrencileri tüketici, işçi ve vergi ödeyen biri olarak özel bir fonksiyonu yerine getiren kişilerdir (Rawlins, 1996: 121).

Üniversiteler tarafından kendi personeli dışındaki kişi ve kuruluşlara harcanan paralar ya da üniversite öğrencileri tarafından yapılan harcamalar sonucu oluşan gelir, üniversitelerin dolaylı gelir etkisi olarak adlandırılır.

4. Araştırmanın Kapsamı ve Yöntemi

Araştırma, Kafkas Üniversitesi Merkez Yerleşkesinde öğrenim gören, 12.500 lisans ve lisansüstü öğrenciyi kapsamaktadır.

Araştırmada, veri toplama aracı olarak anket kullanılmıştır. Bu amaçla 23 sorudan oluşan bir anket formu geliştirilmiştir. Anketin, ilk 8 sorusu demografik sorulardan, 5 tanesi genel algı sorularından, 10 soruda kategorize edilmiş harcama yerlerine ne kadar harcama yaptıklarını sormak için açık uçlu hazırlanmış sorulardan oluşmaktadır. Kasım ayında 50 öğrenciye anket formu verilmiş ve ön test gerçekleştirilmiştir. Ön test sonucunda bazı sorular çıkarılmış, bazıları da daha anlaşılır bir hale getirilmiştir. Öğrencilere yönelik

olarak toplam 420 anket yapılmış ve bunlardan 387 tanesi değerlendirmeye tabi tutulmuştur.

Anket formlarından elde edilen veriler, SPSS 13.0 istatistik programında analize tabi tutulmuştur.

5. Araştırmanın Bulguları

Bu bölümde araştırma sonucunda elde edilen verilerden hareketle, öğrencilerin genel özellikleri, yaşam maliyetleriyle ilgili algıları ve harcama yapılarıyla ilgili bulgular değerlendirilmektedir.

I. Öğrencilerin Genel Özellikleri

Öğrencilerin demografik özellikleri ile ilgili veriler Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1. Öğrencilerin Demografik Özellikleri

		Frekans	Yüzde
Cinsiyetiniz	Bay	221	57,1
	Bayan	166	42,9
	Total	387	100,0
Yaşınız	10-20	57	14,7
	21-30	327	84,5
	31-40	3	,8
	Total	387	100,0
Bölümünüz	Sosyal Bilimler	371	95,9
	Sağlık Bilimleri	2	,5
	Eğitim Bilimleri	1	,3
	Total	374	96,6
Eğitim Durumunuz	Ön Lisans	13	3,4
	Lisans	356	92,0
	Yüksek Lisans	9	2,3
	Total	378	97,7
Ailenizin Yaşadığı Bölge	Akdeniz	33	8,5
	Marmara	34	8,8
	Ege	11	2,8
	Karadeniz	19	4,9
	İç Anadolu	24	6,2
	Doğu Anadolu	186	48,1
	Güneydoğu Anadolu	77	19,9
Total	385	99,5	
Nerede Kalıyorsunuz?	Kıralık ev	184	47,5
	Devlet yurdu	78	20,2
	Özel yurt	65	16,8
	Otel/Pansiyon	5	1,3
	Akraba yanında	3	,8
	Ailemin yanında	51	13,2
	Total	386	99,7
Kimlerle Kalıyorsunuz?	Ailemle	60	15,5
	Arkadaşlarımla	296	76,5
	Akrabalarımla	5	1,3
	Yalnız	21	5,4
	Total	382	98,7

Tablo 1'e bakıldığında, araştırmaya katılan öğrencilerin %57,1'inin erkek öğrencilerden, %42,9'unun ise kız öğrencilerden oluştuğu görülmektedir. Öğrencilerin büyük bir çoğunluğu (%84,5), 21-30 yaş arasında ve %92'si lisans öğrencisidir. Yerleşkede eğitim gören öğrencilerin %48,1 gibi yüksek bir oranının ailesi Doğu Anadolu bölgesinde yaşarken, ailesi Ege Bölgesinde ikamet eden öğrencilerin oranı %2,8'dir. Öğrencilerin yarıya yakını (%47,5) kiralık evde kalmaktadır. Devlet ve özel yurtlarda kalanların oranı %37 iken, çok az bir kısım (%0,8) akrabaları yanında konaklamaktadır.

Araştırmanın bir başka bulgusu, öğrencilerin okudukları üniversiteyi tercih nedenlerini ve üniversite hakkındaki genel kanaatlerini değerlendirmektedir (Tablo2).

Tablo 2. Öğrencilerin Kafkas Üniversitesi'ne Yönelik Düşünceleri

		Frekans	Yüzde
Kafkas Üniversitesi'ni tercih nedeniniz nedir?	Memleketime yakın	116	30,0
	Eğitim kalitesi	4	1,0
	Fiziki imkanları	2	,5
	Sosyal imkanları	3	,8
	Yurtdışı imkanları	2	,5
	Puanı	168	43,4
	Büyük şehirde okumak	1	,3
	Tavsiye	22	5,7
	Diğer	65	16,8
	Total	383	99,0
Kafkas Üniversitesi'ni arkadaşlarınıza tavsiye eder misiniz?	Kesinlikle tavsiye etmem	108	27,9
	Tavsiye etmem	84	21,7
	Kararsızım	77	19,9
	Tavsiye ederim	94	24,3
	Kesinlikle tavsiye ederim	22	5,7
	Total	385	99,5

Öğrencilerin Kars'ı tercih nedenleri incelendiğinde, araştırmaya katılan cevaplayıcıların %43,4'ü puanı nedeniyle Kafkas Üniversitesini tercih ettiklerini söylemektedirler. Öğrencilerin %30'u memleketlerine yakın olduğu için Kafkas Üniversitesini tercih ettiklerini beyan etmektedirler. Öğrencilerin sadece %0,3'lük bir kısmı ise büyük şehirde okuma isteği nedeniyle Kafkas Üniversitesini tercih ettiklerini ifade etmektedirler.

Araştırmaya katılanların Kafkas Üniversitesi hakkındaki genel değerlendirmelerine bakıldığında, cevaplayıcıların %49,6'sı (kesinlikle tavsiye etmem %27,9 ve tavsiye etmem %21,7) arkadaşlarına tavsiye etmeyeceklerini, % 30'u üniversiteyi arkadaşlarına tavsiye edeceklerini beyan etmektedirler (%24,3 Tavsiye Ederim, %5,7 Kesinlikle Tavsiye Ederim). Her iki öğrenciden biri Kafkas Üniversitesi'ni tavsiye etmeyeceğini söylemiştir. Bu durum Kafkas Üniversitesi'nin cazibesinin artırılması için yapılması gerekenler olduğu biçiminde yorumlanabilir.

II. Öğrencilerin Kars İlindeki Yaşam Maliyetleriyle İlgili Algıları

Öğrencilerin Kars ilindeki yaşam maliyetleriyle ilgili algıları Tablo 3'de izaha çalışılmıştır.

Tablo 3. Öğrencilerin Kars'taki Yaşam Maliyeti ile İlgili Algıları

		Frekans	Yüzde
Sizce Kars ilinde okumanın maliyeti, alternatiflerine göre nasıldır?	Çok yüksek	128	33,1
	Yüksek	127	32,8
	Normal	110	28,4
	Düşük	14	3,6
	Çok düşük	8	2,1
	Total	387	100,0
Kars ilinde barınma maliyetleri sizce nasıldır?	Çok yüksek	150	38,8
	Yüksek	168	43,4
	Normal	60	15,5
	Düşük	5	1,3
	Çok düşük	4	1,0
	Total	387	100,0
Kars'ta yiyecek içecek fiyatları sizce nasıldır?	Çok yüksek	112	28,9
	Yüksek	180	46,5
	Normal	92	23,8
	Çok düşük	2	,5
	Total	386	99,7

Araştırmaya katılan öğrencilerin, %33,1'lik kısmı Kars ilinde okumanın maliyetini, diğer illerle mukayese edildiğinde, çok yüksek bulmakta, %32,8'si yüksek bulmakta, %28'lik kısmı ise normal olarak değerlendirmektedirler. Cevaplayıcıların sadece %2,1'lik çok küçük bir kısmı alternatiflerine göre Kars'ta okumanın maliyetini çok düşük bulurken, %3,6'lık kısmı ise düşük bulmaktadır.

Kars ilinde barınma maliyetlerine yönelik öğrenci algıları değerlendirildiğinde; %15,5'lik bir kısmın maliyetleri normal olarak değerlendirdiği görülmektedir. Araştırmaya katılanların %38,8'i barınma maliyetlerini çok yüksek, %43,4'ü yüksek ve sadece %1'i düşük bulmaktadır. Bu sonuçlara göre, Kars ilinin barınma açısından oldukça pahalı bir il olduğu söylenebilir. Bunun nedeni olarak da yurt, pansiyon, kiralık ev vb. barınma yerlerinin kıt olduğu şeklinde bir yorum yapılabilir.

Öğrencilerin yaşam maliyetleri ile ilgili algılarının bir diğer göstergesi, yiyecek-içecek fiyatlarıdır. Tablo 3'deki verilere göre, öğrencilerin %23,8'i ilde yeme içme masraflarını normal, %28,9'u çok yüksek, %46,5'i yüksek ve %0,5'i çok düşük bulmaktadır. Bu sonuçlar ışığında Kars ilinde yiyecek içecek fiyatlarının yüksek olduğu biçiminde bir öğrenci algısından söz edilebilir. Bu seferde yeme içme ünitelerinin azlığından söz edilebilir.

Araştırmanın okuyucuyu daha iyi aydınlatabilmesi, araştırmacı, yatırımcı ve politika yapıcılara daha iyi bilgi verebilmesi için, öğrenci harcamaları kategorize edilerek Tablo 4'de gösterilmiştir.

Tablo 4. Harcama Gruplarının Dağılımı

Harcama Grupları	Öğrencinin Bütçesindeki Payı (%)
Şehir içi Ulaşım	10,69
Yeme-İçme	22,79
Kültürel Aktivite	5,29
Sportif Aktivite	5,20
Enerji	14,57
Haberleşme	3,67
Giyim	10,13
Eğitim Araçları	6,43
Barınma	21,23

Katılımcıların harcamalarının kategorize edilmiş biçimi, Tablo 4'de görülmektedir. Buna göre; öğrencilerin harcamaları arasında %21,23'lük oranla barınma harcamaları ilk sırada gelmektedir. İkinci sırada %22,79'luk pay ile yiyecek içecek harcamaları gelirken, bunu %14,57'lik pay ile ısınma, elektrik, doğal gaz vb. harcamaları içeren enerji harcamaları gelmektedir. Toplam harcamalar içerisinde en düşük paya %3,67'lik harcama oranıyla haberleşme sahiptir.

III. Öğrenci Harcamalarının Ekonomik Katkısı

Araştırmaya katılan cevaplayıcıların, toplam harcamalarına ilişkin olarak verdikleri cevapların ortalaması alındığında, bir öğrencinin 2011-2012 Eğitim öğretim döneminde ayda ortalama 549,63 TL harcama yaptığı tespit edilmiştir. Bu bulgudan hareketle, Kafkas Üniversitesi Merkez Yerleşkesinde eğitim gören 12.500 öğrencinin ilde sekiz ay buldukları varsayılırsa;

$$\begin{aligned} \text{Aylık Toplam Ekonomik Katkı} &= \text{Bir aylık öğrenci} \\ \text{harcaması} \times \text{Öğrenci Sayısı} & \\ &= 549,63 \times 12.500 \\ &= 6.870.375.- \text{ TL} \\ \text{Yıllık Toplam Ekonomik Katkı} &= \text{Aylık Toplam Ekonomik} \\ \text{Katkı} \times \text{Kalınan Süre(Ay)} & \\ &= 6.870.375.- \text{ TL} \times 8 \text{ ay} \\ &= 54.963.000.-\text{TL} \end{aligned}$$

Çalışmada öğrencilere açık uçlu olarak sorulan "2011 bir aylık harcama tutarı" sorusuna verilen cevapların ortalaması 493,28 TL'dir. Öğrencilerin 2011 geliri ise 504,59 TL'dir. Yine "2012 bir aylık harcama tutarı" ise 549,63 TL, 2012 yılı geliri ise 574,51 TL'dir

Bu bulgulardan hareketle, öğrencilerin marjinal tüketim eğilimleri aşağıdaki biçimde hesaplanabilir:

$$\begin{aligned} mte &= \Delta C / \Delta Y \\ mte &= 56,35 / 69,92 \\ mte &= 0,80 \end{aligned}$$

ΔC : Harcamalardaki artış miktarı
 ΔY : Gelirdeki artış miktarı

Bu durum öğrencilerin gelirlerindeki her 100 liralık artışın 80 TL'sini harcadıklarını göstermektedir.

Ortaya çıkan bu sonucu çarpan denkleminde yerine koyarsak:

$$k = 1 / (1-c)$$
$$k = 1 / (1-0,80)$$
$$k = 5$$

Sonuç olarak çarpan katsayısını çarparsak:

$$\begin{aligned} \text{Toplam ekonomik katkı} &= \text{Yıllık ekonomik toplam} \\ \text{katkı x Çarpan katsayısı} &= 54.963.000 \times 5 \\ &= 274.815.000.- \text{ TL} \end{aligned}$$

sonucuna ulaşabiliriz.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Bu araştırma, spesifik olarak öğrenci harcamaları üzerine odaklanmış ve öğrenci harcamalarını kategorize etmeyi ve il ekonomisine yapmış olduğu katkıyı tahmin etmeyi amaçlamıştır. Şüphesiz üniversitelerin yerel ekonomilere katkısı öğrenci harcamalarının olduğundan çok daha yüksektir. Üniversitelerin bütçe, döner sermaye harcamaları yanı sıra kongre, panel, sempozyum vb. bilimsel aktiviteler ve sinema, tiyatro günleri, şenlik-festival organizasyonları gibi kültürel aktiviteleri ve üniversite spor oyunları gibi sportif organizasyonları gerçekleştirmeleri, öğrenci yakınlarının şehri ziyaretleri vb. sosyal, kültürel ve ekonomik olaylarda başrol oynaması kaçınılmazdır. Üniversitelerin bu geniş ölçekli etkilerini analiz etmek zaman ve sabır gerektiren bir başka çalışma konusudur.

Çalışma sonucu, bölgeye dinamizm kazandıran üniversitede okuyan öğrencilerin aylık ortalama 549,63 TL harcama yaptıkları ve bunun bir ayda yaklaşık 8 milyon liralık bir harcama toplamına ve 8 ayda ise yaklaşık 54,9 Milyon TL toplamına ulaştığı tahmin edilmektedir. Çarpan etkisi ile bu rakam 274,8 Milyon TL'ye

ulaşmaktadır. Araştırmanın sınırları dikkate alındığında, sadece Üniversite yerleşkesinde eğitim alan öğrencilerin ana kütleli oluşturduğu görülmektedir. Oysa Kafkas Üniversitesi'nin ilçelerde bulunan yüksekokul ve meslek yüksek okullarında da öğrencisi bulunmaktadır. Bu öğrencilerin buldukları ilçelerin ekonomisine katkıları göz önüne alındığında, Kafkas Üniversitesi öğrencilerinin katkısının, bu araştırmada ölçülenden, daha büyük olduğu söylenebilir.

Kars ilinde yaşam maliyetleri algısına ilişkin sorularda, ilde barınma maliyetlerinin yüksekliği dikkat çekmektedir. Bu sonuçtan hareketle, barınma yerlerinin kıtlığı yargısına varılabilir. Bu bilgi girişimcilere yurt, pansiyon, apart vb. tesisler yapma konusunda fikir verebilir.

Kars ilinde yatırımcılara yönelik bir diğer öneri, yiyecek içecek yerleri ile ilgili olarak sunulabilir. İlde yiyecek içecek fiyatlarının yüksek olduğu biçiminde bir öğrenci algısından söz konusudur. Bu da yeme-içme yerlerinin azlığından kaynaklanabilir. Yatırımcılar bu durumu fırsat görebilirler.

Öğrencilerin yarısı, Kars ilini bir başka arkadaşına tavsiye etmeyeceğini beyan etmektedir. Bu durum her ne kadar sonuç üzücü olsa da, Kars ilinde cazibeyi artıracak merkezlerin oluşturulması gereğine de vurgu yapmaktadır.

Öğrencilerin stajlarını Kars'ta yapabilmesi için kamu ve sivil toplum örgütleri ortak bir çaba içinde olmalıdırlar. zira öğrencilerin Kars'ta 8 ay değil de daha uzun kalması ekonomik katkının da daha fazla olacağı anlamına gelir.

Araştırma, öncelikle Kars ilinde Kafkas Üniversitesi yerleşkesinde eğitim gören lisans ve lisans üstü öğrencileri kapsayacak biçimde tasarlanmış ve gerçekleştirilmiştir. Çalışma Kars ili ilçelerinde eğitim gören öğrencileri kapsayacak biçimde yeniden dizayn edilebilir. Böylece ilçeler arasında mukayese imkanı doğacak ve farklı öneriler geliştirilebilecektir. Aynı zamanda, bu çalışma "farklı üniversitelerde durum nasıldır?" fikrine alt yapı oluşturmuştur.

KAÜ İİBF DERGİSİ * CİLT: 3 * SAYI: 4 * YIL: 2012
KAFKAS ÜNİVERSİTESİ, İKTİSADİ ve İDARİ BİLİMLER FAKÜLTESİ DERGİSİ
KAFKAS UNIVERSITY, JOURNAL OF ECONOMICS and ADMINISTRATIVE SCIENCES FACULTY
<http://iibfdergi.kafkas.edu.tr/>

Bölge ve Türkiye genelinde yapılacak araştırmalarla mukayeseli çalışmalar gerçekleştirilebilir.

Genel olarak, başta yerel yönetimler olmak üzere, kamu kurum ve kuruluşları, ticaret odaları, esnaf odaları gibi meslek örgütleri ve sivil toplum örgütleri olmak üzere Kars ilinde yaşayanlar, öğrencilerin sosyal ve kültürel ihtiyaçlarını mümkün olan en üst düzeyde tatmin edebilecek sosyo-kültürel alt ve üst yapıyı oluşturma çabası içerisinde olmalıdırlar. Böylece Kars ili hem cazibesini artıracak hem de yerel gelirler artacaktır.

KAYNAKÇA

- Aydemir, S., (1994). "Karadeniz Teknik Üniversitesi'nin Kent ve Bölge Ekonomisine Doğrudan ve Dolaylı Ekonomik Etkileri", Bölgesel Kalkınma Sempozyumu, Bildiriler Kitabı, KTÜ, Trabzon, s. 195-210
- Bleaney, M., (1992). "What Does a University Add to Its Local Economy. Applied Economics", 24: 305-311,
- Çakır, M., A., (2011), "On Dokuz Mayıs Üniversitesinde Öğrenim Gören Öğrencilerin Sosyo-Ekonomik Özelliklerinin Samsun İline Katkısı", Samsun Sempozyumu, 13-16 Ekim 2011, ss 1-8
- Dalğar, H., Tunç, H., Kaya, M., (2009). "Bölgesel Kalkınmada Yükseköğretim Kurumlarının rolü ve Bucak Örneği", Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Yıl:1, Sayı:1, Güz (s.39-50)
- Duluççu, M., Çarıkçı, İ. (2007). 2007 Yılı Öğrenci Harcama Eğilimleri, Tutumları, Sorunları ve En İyi Tercihleri, <http://www.hurriyet.com.tr>
- Ergün, E., (2003). "A.K.Ü. Bolvadin MYO'nun Bolvadin'in Sosyo-Kültürel Yapısına ve Ekonomisine Katkıları", AKÜ İ.İ.B.F. Dergisi, Sayı 5, ss. 63-78
- Görkemli N.H., (2009). "Selçuk Üniversitesinin Konya Kent Ekonomisine Etkileri", Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 22/, ss.169-182
- Harris, R.I.D., (1997). Urban Studies April 1997 vol. 34 no. 4 605-626
- Kaşlı M.,ve Serel, A., (2008). "Üniversite Öğrencilerinin Harcamalarının Analizi ve Bölge Ekonomilerine Katkılarını Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma", Yönetim ve Ekonomi Dergisi, 15(2): 99-113
- Koç, E., Altınay, G., (2007). "An Analysis of Seasonabilty in Montly Per Person Tourist Spending in Turkish Inbound Tourism From A Market Segmentation Perspective" Tourism Management, Volume 28, Issue 1, s.227-237.

Munnich, L. Nelson, K., (2003). "The University in the City: An Agenda for Community and Economic Development", Humphrey School of Public Affairs, Minnesota, 11-19,

Özyaba, M. (1999). "Kentsel Gelişimde Üniversitenin Rolü Uludağ Üniversitesi ve Bursa", <http://www.kentli.org/makale/bursa.htm>, (02.10.2012)

Rawlins, L., (1996). "Measuring the University's Impact Reveals a Rainbow of Benefits", Business Perspective, 9 (3), 121.

Tugay, O., Başgöl, N., (2005). "Üniversite Öğrencilerinin Yöre Ekonomisine Katkıları: Burdur'da Bir Arştırma", I.Burdur Sempozyumu 16-19 Kasım, 2005, ss 1020-1031

Yaylalı, M., Özer, H., Dilek, Ö., (2001). "Selçuk Üniversitesi Seydişehir Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Gelir Harcama İlişkisi ve Meslek Yüksekokulunun İlçe Ekonomisine Katkısı", ZKÜ Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt 7, Sayı 13 2011, ss, 1-13

Yıldız, E., (2010). "Meslek Yüksekokullarının Yerel Ekonomiye Katkıları: Babaeski Meslek Yüksekokulu Örneği", Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Aralık 2010, Cilt 12, Sayı 2, ss. 87-102